2024/868

19.3.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/868

ze dne 13. března 2024,

kterým se mění rozhodnutí Rady 2009/917/SVV, pokud jde o jeho uvedení do souladu s pravidly Unie o ochraně osobních údajů

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 16 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ([1]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ([2]) stanoví harmonizovaná pravidla pro ochranu a volný pohyb osobních údajů zpracovávaných za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení. Uvedená směrnice vyžaduje, aby Komise přezkoumala jiné příslušné právní akty přijaté Unií a posoudila, zda je třeba tyto akty uvést do souladu s uvedenou směrnicí, a aby případně předložila potřebné návrhy na změnu těchto aktů s cílem zajistit jednotný přístup k ochraně osobních údajů v oblasti působnosti uvedené směrnice.

(2) Rozhodnutím Rady 2009/917/SVV ([3]) se zřizuje celní informační systém (CIS), který má rychlejším zpřístupňováním údajů napomáhat předcházení závažným porušením vnitrostátních právních předpisů a jejich vyšetřování a stíhání, a tak posílit účinnost celních správ členských států. CIS je tvořen centrální databází, v níž jsou uchovávány osobní údaje, jako např. příjmení a jména, adresy a čísla dokladů totožnosti, související se zbožím, dopravními prostředky, podniky nebo osobami a se zajištěným, zabraným nebo propadlým zbožím a hotovosti. Centrální databázi spravuje Komise, která však nemá přístup k uchovávaným osobním údajům. Orgány určené členskými státy mají právo na přístup do centrální databáze a mohou do ní zadávat údaje a nahlížet do uchovávaných informací. Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) mají v rámci svých příslušných mandátů a pro plnění svých úkolů právo na přístup k údajům, které do centrální databáze zadaly orgány určené členskými státy, a na vyhledávání těchto údajů.

(3) Aby byl v Unii zajištěn jednotný přístup k ochraně osobních údajů, mělo by být rozhodnutí 2009/917/SVV upraveno tak, aby bylo uvedeno v soulad se směrnicí (EU) 2016/680. Pravidla ochrany osobních údajů stanovená v tomto rozhodnutí by měla zejména respektovat zásadu účelového omezení, měla by být omezena na určité kategorie subjektů údajů a kategorie osobních údajů, respektovat požadavky na zabezpečení údajů, zahrnovat

([1]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 6. února 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 26. února 2024.

([2]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

([3]) Rozhodnutí Rady 2009/917/SVV ze dne 30. listopadu 2009 o používání informačních technologií pro celní účely (Úř. věst. L 323, 10.12.2009, s. 20).

dodatečnou ochranu zvláštních kategorií osobních údajů a respektovat podmínky pro následné zpracování. Kromě toho by měl být zajištěn koordinovaný dozor nad fungováním CIS vykonávaný v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ([4]) evropským inspektorem ochrany údajů společně s vnitrostátními dozorovými úřady.

(4) S cílem zajistit jasný a konzistentní přístup k odpovídající ochraně osobních údajů by měl být pojem „závažná porušení“, který je používán v rozhodnutí 2009/917/SVV, nahrazen pojmem „trestné činy“ ve smyslu směrnice (EU) 2016/680, s vědomím toho, že skutečnost, že konkrétní jednání je zakázáno podle trestního práva členského státu, sama o sobě indikuje určitý stupeň závažnosti porušení. Kromě toho by měl účel CIS zůstat omezen na pomoc s prevencí, vyšetřováním, odhalováním nebo stíháním trestných činů podle vnitrostátních právních předpisů, jak jsou vymezeny v rozhodnutí 2009/917/SVV, tj. vnitrostátních právních předpisů, které jsou uplatňovány příslušnými celními správami členských států, a které jsou proto zvláště důležité v souvislosti s cly. Ačkoli je tedy kvalifikace jako trestný čin nezbytným požadavkem, rozhodnutí 2009/917/SVV se nevztahuje na všechny trestné činy podle vnitrostátních právních předpisů. Rozhodnutí 2009/917/SVV se vztahuje například na trestné činy nedovoleného obchodu s drogami, nedovoleného obchodu se zbraněmi a praní špinavých peněz. Kromě toho nahrazení pojmu „závažná porušení“ pojmem „trestné činy“ by nemělo být chápáno tak, že se dotýká zvláštních požadavků stanovených v rozhodnutí 2009/917/SVV, podle nichž má každý členský stát pro účely identifikační databáze celních spisů vytvořit a zaslat seznam trestných činů podle svých vnitrostátních právních předpisů, které splňují stanovené podmínky.

(5) Při zpracovávání osobních údajů podle rozhodnutí 2009/917/SVV, aniž jsou dotčena zvláštní pravidla uvedeného rozhodnutí, se členské státy řídí vnitrostátními ustanoveními, která přijaly podle směrnice (EU) 2016/680, Komise se řídí pravidly stanovenými v nařízení (EU) 2018/1725, Europol pravidly stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ([5]) a Eurojust pravidly stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ([6]). Tyto právní akty upravují mimo jiné povinnosti a odpovědnost správců, společných správců a zpracovatelů údajů a vztah mezi nimi v souvislosti s ochranou osobních údajů. Vnitrostátní dozorové úřady, které odpovídají za monitorování a zajištění uplatňování směrnice (EU) 2016/680 v každém členském státě, by měly odpovídat za monitorování a zajištění uplatňování ustanovení o ochraně osobních údajů, která jsou stanovena v rozhodnutí 2009/917/SVV příslušnými orgány každého členského státu. Evropský inspektor ochrany údajů by měl odpovídat za monitorování a zajištění uplatňování ustanovení o ochraně osobních údajů, která jsou stanovena v rozhodnutí 2009/917/SVV, Komisí, Europolem a Eurojustem.

(6) S cílem zajistit optimální uchovávání údajů v CIS a zároveň snížit administrativní zátěž příslušných orgánů a v souladu s nařízením Rady (ES) č. 515/97 ([7]) by měl být postup upravující uchovávání osobních údajů v CIS zjednodušen zrušením povinnosti každoročního přezkumu potřeby uchovávání údajů a stanovením maximální doby uchovávání v délce pěti let, kterou lze prodloužit o další dva roky, pokud je takové prodloužení opodstatněné. Tato doba uchovávání je nezbytná a přiměřená vzhledem k obvyklé délce trestního řízení a potřebnost těchto údajů pro provádění společných celních operací a vyšetřování.

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53).

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138).

([7]) Nařízení Rady (ES) č. 515/97 ze dne 13. března 1997 o vzájemné pomoci mezi správními orgány členských států a jejich spolupráci s Komisí k zajištění řádného používání celních a zemědělských předpisů (Úř. věst. L 82, 22.3.1997, s. 1).

(7) Zpracování osobních údajů podle rozhodnutí 2009/917/SVV zahrnuje zpracování, výměnu a následné využívání relevantních informací k účelům stanoveným v článku 87 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). V zájmu jednotné a účinné ochrany osobních údajů by zpracovávání osobních údajů podle rozhodnutí 2009/917/SVV mělo probíhat v souladu s unijním a vnitrostátním právem o ochraně fyzických osob při zpracovávání osobních údajů příslušnými orgány za účelem předcházení, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení.

(8) V souladu s článkem 6a Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) a ke Smlouvě o fungování EU, se na Irsko vztahuje rozhodnutí 2009/917/SVV, a Irsko se proto účastní přijímání tohoto nařízení.

(9) V souladu s články 1, 2 a 2a Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, se na Dánsko vztahuje rozhodnutí 2009/917/SVV, a Dánsko se proto účastní přijímání tohoto nařízení.

(10) Evropský inspektor ochrany údajů byl konzultován v souladu s čl. 42 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1725 a dne 4. července 2023 vydal stanovisko.

(11) Rozhodnutí 2009/917/SVV by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Rozhodnutí 2009/917/SVV se mění takto:

1) V článku 1 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Účelem celního informačního systému podle tohoto rozhodnutí je napomáhat příslušným orgánům členských států při předcházení, vyšetřování, odhalování nebo stíhání trestných činů podle vnitrostátních právních předpisů rychlejším zpřístupňováním údajů, které posílí účinnost postupů spolupráce a kontroly celních správ členských států.“

2) Článek 2 se mění takto:

a) bod 2 se nahrazuje tímto:

„2. „osobními údaji“ osobní údaje ve smyslu čl. 3 bodu 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 (*);

_____

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).“;

b) doplňuje se nový bod, který zní:

„6. „vnitrostátním dozorovým úřadem“ dozorový úřad ve smyslu čl. 3 bodu 15 směrnice (EU) 2016/680.“

3) V čl. 3 odst. 1 se návětí nahrazuje tímto:

„Celní informační systém je tvořen centrální databází přístupnou prostřednictvím terminálů umístěných v každém členském státě. Obsahuje výlučně údaje nezbytné k plnění svého účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2, včetně osobních údajů, v těchto kategoriích:“.

4) Článek 4 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Členské státy určí položky, které mají být zadány do celního informačního systému pro každou kategorii uvedenou v čl. 3 odst. 1, a to v míře nezbytné k dosažení účelu tohoto systému. Položky osobních údajů nesmějí být v žádném případě zadány v kategorii uvedené v čl. 3 odst. 1 písm. e).“;

b) odstavec 5 se nahrazuje tímto:

„5. Do celního informačního systému se v žádném případě nezadávají zvláštní kategorie osobních údajů uvedené v článku 10 směrnice (EU) 2016/680.“

5) V článku 5 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Pro účely akcí podle odstavce 1 lze do celního informačního systému zadat osobní údaje v rámci kategorií uvedených v čl. 3 odst. 1 pouze tehdy, pokud existují opodstatněné důvody domnívat se, zejména na základě předchozí nezákonné činnosti, že daná osoba spáchala, páchá nebo spáchá trestný čin podle vnitrostátních právních předpisů.“

6) Článek 7 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Přímý přístup k údajům obsaženým v celním informačním systému je vyhrazen výlučně vnitrostátním orgánům určeným každým členským státem. Vnitrostátní orgány jsou celní správy, ale mohou jimi být i jiné orgány příslušné podle právních předpisů a postupů daného členského státu jednat k dosažení účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2.“;

b) odstavec 3 se zrušuje.

7) Článek 8 se mění takto:

a) odstavce 1 a 2 se nahrazují tímto:

„1. Vnitrostátní orgány určené každým členským státem v souladu s článkem 7, Europol a Eurojust mohou zpracovávat osobní údaje získané z celního informačního systému k dosažení účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2 v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem upravujícím ochranu osobních údajů s předchozím souhlasem určených vnitrostátních orgánů členského státu, který do tohoto systému osobní údaje zadal, a za podmínek stanovených těmito vnitrostátními orgány.

Vnitrostátní orgány určené každým členským státem, Europol a Eurojust mohou zpracovávat jiné než osobní údaje získané z celního informačního systému k dosažení účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2 nebo pro jiné účely, včetně správních, za podmínek stanovených určenými vnitrostátními orgány členského státu, který jiné než osobní údaje do tohoto systému zadal.

2. Aniž jsou dotčeny odstavce 1 a 4 tohoto článku a články 11 a 12, mohou údaje získané z celního informačního systému využívat pouze vnitrostátní orgány každého členského státu určené dotčeným členským státem, příslušné v souladu s právními předpisy a postupy tohoto členského státu jednat za účelem dosažení účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2.“;

b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Osobní údaje získané z celního informačního systému mohou být s předchozím souhlasem určených vnitrostátních orgánů členského státu, který tyto údaje zadal do tohoto systému, a při dodržení všech podmínek jím stanovených:

a) předány jiným vnitrostátním orgánům než těm, které jsou určeny podle odstavce 2, a dále jimi zpracovávány v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem upravujícím ochranu osobních údajů nebo

b) předány příslušným orgánům třetích zemí a mezinárodním nebo regionálním organizacím a dále jimi zpracovávány v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem upravujícím ochranu osobních údajů.

Jiné než osobní údaje získané z celního informačního systému mohou být předávány vnitrostátním orgánům jiným než těm, které jsou určeny podle odstavce 2, třetím zemím a mezinárodním nebo regionálním organizacím a dále jimi zpracovávány za podmínek stanovených určenými vnitrostátními orgány členského státu, který jiné než osobní údaje do tohoto systému zadal."

8) V článku 13 se odstavec 5 nahrazuje tímto:

„5. Pokud soud nebo jiný příslušný orgán v kterémkoli členském státě přijme konečné rozhodnutí o změně, doplnění, opravě nebo výmazu údajů v celním informačním systému, zavazují se členské státy, s výhradou tohoto rozhodnutí, takové rozhodnutí vykonat. V případě rozporu mezi takovými rozhodnutími soudů nebo jiných příslušných orgánů v různých členských státech, včetně vnitrostátních dozorových úřadů, která se týkají opravy nebo výmazu, vymaže údaje ze systému členský stát, který je zadal."

9) Článek 14 se nahrazuje tímto:

„Článek 14

Osobní údaje zadané do celního informačního systému jsou uchovávány pouze po dobu nezbytnou k dosažení účelu uvedeného v čl. 1 odst. 2 a nesmějí být uchovávány déle než pět let. Výjimečně však mohou být tyto údaje uchovávány po další dobu nejvýše dvou let, pokud a v rozsahu, v jakém je to v konkrétním případě nezbytně nutné k dosažení tohoto účelu."

10) Článek 15 se mění takto:

a) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Účelem identifikační databáze celních spisů je umožnit vnitrostátním orgánům pověřeným celním šetřením, které byly určeny podle článku 7, pokud zahajují vyšetřování nebo vyšetřují jednu či více osob nebo podniků, jakož i Europolu a Eurojustu, aby zjistily, které příslušné orgány ostatních členských států vedou nebo vedly vyšetřování dotčených osob nebo podniků, aby tak na základě informací o existenci vyšetřovacích spisů dosáhly cíle uvedeného v čl. 1 odst. 2.";

b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Pro účely identifikační databáze celních spisů zašle každý členský stát ostatním členským státům, Europolu, Eurojustu a výboru uvedenému v článku 27 seznam trestných činů podle svých vnitrostátních právních předpisů.

Tento seznam zahrne pouze trestné činy, za které může být uložen:

a) trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně dvanáct měsíců nebo

b) peněžitý trest ve výši nejméně 15 000 EUR."

11) Článek 20 se nahrazuje tímto:

„Článek 20

Nestanoví-li toto rozhodnutí jinak:

a) na zpracování osobních údajů podle tohoto rozhodnutí vnitrostátními orgány, které každý členský stát určí v souladu s článkem 7 tohoto rozhodnutí, se uplatní vnitrostátní ustanovení přijatá podle směrnice (EU) 2016/680;

b) na zpracovávání osobních údajů podle tohoto rozhodnutí Komisí se uplatní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 (*);

c) na zpracování osobních údajů podle tohoto nařízení Europolem se uplatní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 (**)

d) na zpracovávání osobních údajů podle tohoto rozhodnutí Eurojustem se uplatní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 (***).

_____

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

(**) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53).

(***) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a o nahrazení a zrušení rozhodnutí Rady 2002/187/SVV (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138).“

12) Články 22, 23, 24 a 25 se zrušují.

13) Článek 26 se nahrazuje tímto:

„*Článek 26*

1. Evropský inspektor ochrany údajů monitoruje, jak Komise zpracovává osobní údaje podle tohoto rozhodnutí, a zajišťuje, aby je zpracovávala v souladu s tímto rozhodnutím. Úkoly a pravomoci uvedené v článcích 57 a 58 nařízení (EU) 2018/1725 se použijí obdobně.

2. Evropský inspektor ochrany údajů provede alespoň jednou za pět let v souladu s mezinárodními auditorskými standardy audit zpracovávání údajů podle tohoto rozhodnutí Komisí. Zprávu o auditu zašle Evropskému parlamentu, Radě, Komisi a vnitrostátním dozorovým úřadům.

3. Evropský inspektor ochrany údajů a vnitrostátní dozorové úřady v rozsahu svých pravomocí aktivně spolupracují při plnění svých povinností, aby zajistili koordinovaný dozor nad fungováním celního informačního systému v souladu s článkem 62 nařízení (EU) 2018/1725.“

14) V čl. 27 odst. 2 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) provádění a řádné uplatňování tohoto rozhodnutí, aniž jsou dotčeny pravomoci vnitrostátních dozorových úřadů a evropského inspektora ochrany údajů;“.

15) Článek 28 se mění takto:

a) v odstavci 2 se doplňují nová písmena, která znějí:

„i) zajistit, aby bylo možné instalované systémy v případě výpadku obnovit;

j) zajistit, aby systém řádně fungoval, aby byly hlášeny chyby v systému a aby uložené osobní údaje nebylo možné poškodit špatným fungováním systému.“;

b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Výbor uvedený v článku 27 dohlíží na vyhledávání v celním informačním systému, aby ověřil, zda provedená hledání byla oprávněná a zda je provedli oprávnění uživatelé. Ověřeno musí nejméně 1 % všech provedených vyhledávání. Záznamy o vyhledáváních a ověřováních se zadávají do systému a využívají se pouze pro zmíněná ověření uvedeným výborem, vnitrostátními dozorovými úřady a evropským inspektorem ochrany údajů. Po šesti měsících se vymažou.“

16) Článek 29 se nahrazuje tímto:

„*Článek 29*

Příslušná celní správa podle čl. 10 odst. 1 odpovídá za bezpečnostní opatření uvedená v článku 28 ve vztahu k terminálům umístěným na území dotčeného členského státu, za přezkum uvedený v článcích 14 a 19 a obecně za správné uplatňování tohoto rozhodnutí, nakolik je to nezbytné podle právních předpisů a postupů daného členského státu.“

17) V článku 30 se zrušuje odstavec 1.

Článek 2

Do 9. října 2025, a aniž je dotčeno uplatňování tohoto nařízení, budou osobní údaje zadané do celního informačního systému do 8. dubna 2024 zkontrolovány členskými státy, které sem tyto údaje zadaly, a případně aktualizovány nebo vymazány, aby jejich zpracování bylo v souladu s rozhodnutím 2009/917/SVV ve znění tohoto nařízení.

Článek 3

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 13. března 2024.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	H. LAHBIB